

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Penitenciarul Giurgiu

Sumar:

Prezentul raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Penitenciarul Giurgiu are ca obiect verificarea condițiilor de detenție din unitatea penitenciară și a unor aspecte sesizate de persoanele private de libertate custodiate în acest penitenciar, prin petiții adresate instituției Avocatul Poporului

Prezentul Raport este structurat pe 3 capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 alin (1) și a art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a efectuat la data de 24 februarie 2016, o vizită la Penitenciarul Giurgiu, având ca obiective verificarea condițiilor de detenție și tratamentul aplicat persoanelor private de libertate, precum și aspectele sesizate prin petiții adresate instituției Avocatul Poporului.

La efectuarea vizitei au participat: reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului (domnul Nicolae Vlad, consilier și doamna Nicoleta Constantin, expert din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție); medic, colaborator extern (doamna dr. Leonescu Mariș Mariș); psiholog, colaborator extern (doamna Marinescu Roxana); reprezentantul al Organizației Neguvernamentale „Asociația Sănătate Mintală pentru Calitatea Vieții” (domnul Tran Ivănescu).

2. Constatările rezultate din vizita efectuată și din interviuri

Penitenciarul Giurgiu are în componență 4 corpuri de deținere cu secțiile aferente, un punct de primire deținuți, un club, un bloc alimentară, o spălătorie și un garaj auto. Totodată, în Penitenciarul Giurgiu sunt custodiați deținuți pe diferite regimuri de executare (de maximă siguranță, închis, semideschis, deschis) și anumite categorii (tineri, risc pentru siguranța penitenciarului, detențiune pe viață, străini, HIV/SIDA).

a) Referitor la numărul persoanelor custodiate

Din documentele puse la dispoziție de conducerea penitenciarului a rezultat faptul că, în Penitenciarul Giurgiu erau custodiate la momentul vizitei, **1321 persoane private de libertate** și erau instalate 1502 paturi. Capacitatea legală de cazare a unității penitenciare era de **1243 de locuri**. Astfel, penitenciarul se confrunta cu fenomenul de **supraaglomerare**. În acest sens, în luna februarie 2016 conducerea penitenciarului a informat directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la depășirea capacității de cazare a persoanelor private de libertate. Totodată, conducerea penitenciarului a cerut: aprobarea următoarei organigrame la

nivelul secțiilor de deținere (5 secții de maximă siguranță cu capacitatea de cazare de 458 de locuri și 530 de paturi instalate; o secție medico-socială cu capacitatea legală de 60 de locuri și 90 de paturi instalate; 5 secții cu regim închis cu capacitatea de cazare de 548 de locuri, 662 de paturi instalate, 5 camere deținere regim deschis și deținere semideschis până la transferare; o secție specială de arest preventiv cu capacitatea de cazare de 118 locuri și 168 de paturi instalate; o infirmerie cu capacitatea de cazare de 28 de locuri); reprofilarea secțiilor de deținere și redistribuirea condamnaților repartizați în regim închis de pe secțiile E10 și E11 pe secția E6; mutarea birourilor supraveghetorilor; stabilirea zonelor de acces în corpul de legătură C și D și refacerea traseelor de deplasare; transformarea secțiilor E10 și E11 în secții cu regim de maximă siguranță și transformarea secției E12 în secție medico-socială unde vor fi cazați deținuții purtători de virus HIV cu regim de maximă siguranță precum și alți deținuți cu afecțiuni medicale specifice acestei secții. La momentul vizitei, conducerea penitenciarului nu primise răspuns de la Administrația Națională a Penitenciarelor.

b) Referitor la condițiile de cazare

Cu ocazia vizitării unor camere de detenție, s-au constatat următoarele:

Camerele de detenție aveau dimensiuni cuprinse între 9,33 mp. și 20,35 mp. În camerele vizitate, paturile erau instalate astfel: în camerele E 5.5 și E 5.29 erau instalate 2 rânduri de paturi suprapuse câte două în camerele E 9.53 și E 9.54 era instalat un rând de paturi suprapuse câte două. În camerele vizitate luminatul natural era asigurat de o singură fereastră din termopan, iar iluminatul artificial era asigurat cu tuburi de neon (E 5.5 și E 5.29) sau **nu exista (în camerele E 9.53 și E 9.54 fiind doar un bec pe hol; comutatoarele erau amplasate în exteriorul camerelor)**. Lumina de veghe era asigurată permanent în toate camerele de detenție de becuri cu filament sau cu leduri. **În camera E 9.53 pereții și tavanul prezentau urme de igrasie iar wc-ul de tip turcesc se afla în cameră lângă cele două paturi suprapuse, având paravanul de asigurare a intimității, deteriorat.** Aspectele menționate au fost reținute și de medicul din cadrul echipei de vizită.

Cu privire la cazarmamentul din dotarea camerelor, în cursul anului 2015 au fost achiziționate 100 perne, 800 păaturi, 1000 saltele și 350 lenjerii de pat.

Din documentele puse la dispoziție a rezultat faptul că, în camerele de detenție, apa rece era furnizată permanent cu ajutorul rețelei de apă a Municipiului Giurgiu la care este racordat

penitenciarul. Trimestrial se efectuau probe de apă potabilă, neînregistrându-se până la momentul vizitei cazuri de nepotabilitate a acesteia. Furnizarea apei calde menajere se realiza conform unui program aprobat de director, între orele 11:00-12:00, asigurându-se două zile de îmbăiere pe săptămână pentru fiecare secție de deținere. La infirmerie și secția E 9 (baia comună) era asigurată zilnic apă caldă menajeră între orele 16:00-17:00, iar în zilele lucrătoare, în același interval orar, era furnizată la solicitarea șefului de schimb pentru punctele de lucru, la baia comună din cadrul secției E 1. Activitatea de îmbăiere se realiza în cadrul secției 9 în mai multe camere (E 9.2, E 9.1), existând chiar și în clubul secției o încăpere destinată îmbăierii persoanelor private de libertate cu HIV. În cadrul secției 5 grupurile sanitare dotate cu instalații de duș se aflau în camerele de cazare.

Energia termică era asigurată de centrala proprie a unității penitenciare care a funcționat permanent în perioada noiembrie 2015- martie 2016, asigurându-se o temperatură de minimum 19⁰C (la momentul vizitei, temperatura din camerele de detenție era corespunzătoare, caloriferele fiind calde).

Majoritatea camerelor vizitate erau dotate cu mobilier, **excepție făcând camera E 9.53 unde acesta nu exista.**

c) Referitor la condițiile igienico-sanitare

Din documentele puse la dispoziție de conducerea penitenciarului a rezultat faptul că, articolele de igienă personală erau asigurate și distribuite de administrația penitenciarului în conformitate cu prevederile OMJ nr. 2055/C/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea unitară a drepturilor de echipament și de materiale igienico-sanitare aferente persoanelor private de libertate. În acest sens, deținuții aveau posibilitatea achiziționării articolelor de igienă personală și de la magazinul unității.

Efectele deținuților se ridicau săptămânal de către gospodarul secției și se predau la spălătorie. Fiecare secție de deținere era repartizată odată pe săptămână conform programului aprobat pentru activități de spălătorie. Efectele personale erau călcate iar la solicitare erau și cusute prin intermediul croitoriei. Predarea acestora se realiza a doua sau a treia zi în funcție de solicitări și de volumul de muncă.

Pentru asigurarea curățeniei colective și individuale se distribuiau la nivelul unității diverse produse de curățat pe bază de proces-verbal.

Trimestrial, la nivelul penitenciarului se realiza deratizarea și dezinsecția astfel încât la momentul vizitei nu existau insecte dăunătoare.

d) Referitor la hrană și calitatea apei

Activitatea de hrănire a deținuților se realiza pe baza normelor de hrană specifice, diferențiate pe categorii de efective. În funcție de structura normelor de hrană se stabilea meniul zilnic care sta la baza întocmirii tabelului decadal de repartizare a alimentelor. Certificarea calității hranei și aprobarea dării în consum se făcea zilnic, pe fiecare masă, de către medicul șef sau cadrul medical desemnat și șeful de tură. La această operație participau și doi reprezentanți ai deținuților, unul pentru hrana musulmanilor și unul pentru celelalte categorii. Concluziile acestor verificări erau consemnate în registrul privind certificarea calității. Persoanele private de libertate aveau un reprezentant la blocul alimentar, care avea posibilitatea să reclame în situația când existau nereguli. Hrana preparată se transporta în recipiente pentru transport cu capac, asigurându-se o repartizare uniformă pentru fiecare recipient în parte. La momentul vizitei personalul de la blocul alimentar avea echipamentul de protecție corespunzător, iar camerele din interiorul acestuia erau curate, bine luminate și ventilate.

Servirea hranei se realiza în prezența agentului supraveghetor de pe secție de către deținuți, respectându-se regulile de igienă la locul de muncă.

Meniul zilnic (mic dejun, prânz și cină) era afișat la sala de mese și blocul alimentar. La momentul vizitei, mâncarea servită de persoanele private de libertate **a corespuns din punct de vedere organoleptic (aspect constatat de medicul din cadrul echipei de vizită), calitativ și cantitativ.**

Deținuții beneficiau de mâncare preparată zilnic, care era asigurată la timp și în condiții de igienă. Hrana era depozitată și preparată corespunzător. Probele alimentare erau recoltate zilnic în borcane de sticlă tip, pe care erau lipite etichete cu denumirea felului de mâncare și păstrate în frigidere anume destinate timp de 48 de ore, cu grafic de temperatură. Blocul alimentar avea în componență următoarele spații: sala cazanelor dotată cu marmite din inox, plite electrice, tigăi basculante, sistem de ventilație, canale de scurgere, două săli de curățat

zarzavat, prevăzute cu bazine de spălat legume și roboți de curățat și feliat, un depozit de alimente prevăzut cu cameră frigorifică, magazie de depozitat ustensile, spălător pentru veselă, vestiare și toalete pentru deținuți precum și vestiare pentru agenți.

În situațiile în care, unele alimente nesupuse prelucrării și distribuite pe secțiile de deținere în ambalajul original nu au fost consumate, se proceda la retragerea acestora din blocul alimentar, urmând ca aceste alimente să fie restituite la magazia de alimente pe baza bonului de restituire.

La momentul vizitei, apa potabilă era corespunzătoare din punct de vedere cantitativ și calitativ (**aspect menționat și de persoanele private de libertate intervievate**).

e) Referitor la asistența medicală

Sectorul medical era reprezentat de secția E13 Infirmerie dotată cu 5 camere din care 3 camere erau de deținere, o cameră de refuz de hrană și o cameră amenajată pentru vizita intimă.

Din verificarea documentelor puse la dispoziție a rezultat faptul că, la momentul efectuării vizitei, existau fișe individuale de observație, registre medicale privind distribuirea medicamentelor și înregistrarea consultațiilor. Deținuții au beneficiat de consultații, investigații de specialitate și au primit tratamentul recomandat. Aprovizionarea cu medicamente se realiza din mai multe surse, astfel: de la Penitenciarul Spital Rahova, care achiziționa medicamente din banii proveniți de la casa OPSNAJ și de la farmaciile cu care penitenciarul a încheiat contracte. **Personalul medical era depășit numeric de cererile de activitate zilnică** (numărul de consultații înscrise în registrul de consultații medicale de urgență în perioada 29.10.2015 – 26.01.2016 a fost de 2842). De asemenea, **dotarea cabinetului medical era sumară** (doar tensiometru și glucometru), astfel că pentru îmbunătățirea calității asistenței medicale era necesară dotarea acestuia cu mai multă aparatură medicală care să includă: un pulsoximetru, un electrocardiograf, un ecograf (**aspect constatat de medicul din cadrul echipei de vizită**).

Medicamentele pentru persoanele private de libertate cu boli cronice erau distribuite lunar în urma rețetelor eliberate de medicul penitenciarului și erau ambalate în pungi individualizate pentru fiecare deținut și se administra sub semnătura acestora. Medicamentele cu regim special se administrau deținuților de către asistenta medicală, zilnic, conform recomandărilor medicului, în funcție de caz (dimineața, prânz și seara). Tratamentul cu insulină se realiza la cabinetul

medical de către asistenta medicală, conform schemei medicului diabetolog (în funcție de caz, nr. de unități administrate și tipul de insulină).

La momentul vizitei erau 11 persoane private de libertate care se aflau în tratament medicamentos cu metadonă, administrat la cabinetul medical de către asistenta medicală, în prezența șefului de tură sau a locțiitorului acestuia.

În unitatea penitenciară a existat un singur caz de deces, în luna mai 2015, având drept cauză deces - asfizie mecanică prin spânzurare, conform certificatului constatator al decesului emis de Serviciul Județean de Medicină Legală Giurgiu.

f) Alte aspecte

Cu ocazia vizitei, s-au mai constatat următoarele: în cursul anului 2015 au fost acordate 468 vizite intime pentru 2 ore și 19 vizite intime pentru 48 ore, au fost transferați 2729 de bărbați și 48 femei pentru diverse motive (afaceri judiciare, alte cauze, căsătorie, cercetări, executare pedeapsă, expertiză IML, spitalizare, vizită intimă), au fost aplicate 1588 sancțiuni și au fost sancționate 1392 persoane private de libertate, au fost acordate 15 învoiri, 2359 suplimentări drepturi la pachet și vizită, 1006 ridicări sancțiuni disciplinare.

Perchezițiile generale și parțiale s-au desfășurat conform unei planificări în care erau menționate: locul unde se desfășura percheziția, data și ora, cine executa percheziția și conducătorul acesteia.

Totodată, ieșirea la aer a deținuților se realiza în baza unui program de plimbare aprobat de directorul penitenciarului.

De asemenea, folosirea la muncă a deținuților se realiza cu respectarea procedurii de selecționare și repartizare la muncă, respectându-se criteriile de selecționare și baremurile de folosire la muncă. Astfel, în perioada noiembrie 2015 – februarie 2016 munca persoanelor condamnate în Penitenciarul Giurgiu în regim de prestări de servicii s-a desfășurat atât în interiorul cât și în exteriorul locului de deținere. Pentru aceasta, deținuții au primit drepturi care au constat în bani, zile considerate ca executate și credite. Salariile negociate au fost mai mari decât salariul minim pe economie. Zilnic, erau folosiți la activități cu caracter gospodăresc în interesul locului de deținere, deținuți care executau pedepsele la regim închis, maximă siguranță și deschis. Selecția deținuților pentru activități gospodărești la blocul alimentară, bucătărie unitate, distribuire hrană deținuți, spălătorie și depozite alimente, se realiza în urma efectuării

analizelor medicale specifice fiecărui sector de activitate. Pentru respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă deținuții erau instruiți cu privire la regulile ce trebuiesc respectate la locul de muncă, asigurându-li-se, totodată, și echipamentele de protecție și de igienă, în funcție de caz.

Activitățile socio-educative se desfășurau în săli de clasă amenajate în acest sens, la bibliotecă, la sala de festivități și sala de sport.

În cadrul Sectorului vizită și acordare drepturi erau două cabine de comunicare online prin care deținuții puteau comunica cu familia. La Sectorul de însoțire își desfășura activitatea personalul de însoțire de audiere organe cercetare penală fiind amenajată o cameră de videoconferință.

Totodată, Penitenciarul Giurgiu avea în dotare un parc auto cu 10 autoturisme și autospeciale funcționale cu ajutorul cărora erau îndeplinite misiunile de pază și escortare specifice.

În ceea ce privește evaluarea psihologică a deținuților, aceasta se realiza în mod periodic, astfel: evaluarea inițială în primele 21 de zile (în această perioadă deținutul participa la un program de adaptare la regimul de detenție – drepturi, obligații, interdicții), evaluarea periodică de parcurs – 6 luni pentru deținuții cu regim deschis sau semideschis și 12 luni pentru cei cu regim de maximă siguranță și închis, evaluarea finală. Totodată, erau respectate cele trei etape în ceea ce privește programul de asistență psihologică, respectiv: etapa de adaptare, etapa de intervenție și etapa de dinaintea întoarcerii în comunitate. Deși exista un număr mare de persoane custodiate, asistența psihologică era realizată numai de doi psihologi.

Referitor la Serviciul de educație și asistență psihosocială, acesta funcționa în baza unei licențe de funcționare provizorie eliberată de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, cuprindea Serviciul Educație și Serviciul Asistență Psihosocială, activitatea acestora desfășurându-se în baza unui plan de management și a planificării activităților în penitenciar. Oferta de programe și activități de asistență psihosocială pe anul 2016 cuprindea programe de adaptare la condițiile privării de libertate, de pregătire pentru liberare, de asistență psihosocială destinate persoanelor cu antecedente în toxicomanie și persoanelor cu conduită agresivă, de prevenție a riscului suicidal și de autocunoaștere și dezvoltare personală. La data efectuării vizitei în cadrul Penitenciarului Giurgiu se desfășura

programul "O zi cu tata", derulat în colaborare cu Asociația Bărbaților Creștini din Timișoara. Pentru desfășurarea activităților au fost încheiate o serie de protocoale de colaborare cu organizații neguvernamentale și instituții publice.

În cadrul întrevederilor avute cu persoanele private de libertate au fost semnalate **nemulțumiri în legătură cu numărul redus de programe și activități de educație, asistență psihologică și socială derulate în cadrul penitenciarului, raportat la numărul mare de persoane private de libertate care doresc să participe.** În urma analizării documentelor specifice din acest domeniu s-a constatat că pentru unele persoane private de libertate intervievate, asistentul social nu a consemnat recomandări în planul individualizat cu privire la participarea acestora la programe și activități de asistență socială. Acestea au semnalat, totodată, faptul că nu au fost evaluate inițial de către un asistent social, în perioada de carantină și nici periodic. Pentru unele persoane private de libertate nu au fost efectuate evaluări periodice, cel puțin o dată la 12 luni, în conformitate cu prevederile art. 190 alin. (4) din Ordinul ministrului justiției nr. 2199/C/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare și desfășurare a activităților educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială din penitenciare. Astfel, cele de mai sus sunt consecința faptului că în cadrul penitenciarului exista doar un singur asistent social (**aspecte sesizate de asistentul social din cadrul echipei de vizită**). În cadrul întrevederilor avute cu persoanele private de libertate, unele dintre acestea și-au exprimat dorința de a participa la activitățile de consiliere pe probleme sociale, având în vedere situația socială specifică a fiecăruia. Mediarea socială era desfășurată de asistentul social și se concretiza în adrese scrise, transmise instituțiilor publice pentru implicarea acestora în ameliorarea sau soluționarea problemelor sociale ale persoanelor private de libertate.

În cursul anului 2015 au fost aplicate personalului unității penitenciare diferite sancțiuni disciplinare care au vizat: necunoașterea și nerespectarea principiilor generale din Constituției neglijență și superficialitate în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu manifestări care aduc atingere autorității și instituției publice și pagube materiale. Totodată, la nivelul personalului, în anul 2015 au fost identificate două posibile cazuri de corupție (luare de mită și introducerea de obiecte interzise în unitate).

f) Aspecte rezultate din interviurile cu persoanele private de libertate

În cadrul interviurilor, aspectele invocate de persoanele private de libertate au vizat: condițiile de cazare; asigurarea dreptului la plimbarea zilnică; modul de efectuare a transferului; asigurarea dreptului la asistență medicală; întocmirea unor rapoarte de incident; modul de organizare a activităților productive și remunerarea muncii prestate; forme de protest; înregistrarea în documentele medicale a cazurilor de agresiune; acordarea tratamentului medical prescris. **Spre exemplu, s-au constatat următoarele:**

Într-un caz, un deținut a sesizat judecătorul de supraveghere cu privire la asigurarea spațiului minim de cazare și dispunerea măsurii repartizării într-o altă cameră, unde i s-a asigurat spațiul minim de cazare de 4 mp. Totodată, persoana privată de libertate a invocat aspecte referitoare la respectarea dreptului la plimbare. Conform Regulamentului de ordine interioară al Penitenciarului Giurgiu, persoanele private de libertate care nu prestează muncă sau nu desfășoară activități de instruire școlară și formare profesională au dreptul la o plimbare zilnică de cel puțin 2 ore (pentru cele clasificate în regim de maximă siguranță și de o oră cele aflate în executarea sancțiunii cu izolarea) și de 3 ore (pentru cele clasificate în regim închis). Persoanele private de libertate care nu pot fi scoase la muncă și celor care muncesc în ateliere sau în condiții vătămătoare, li se asigură zilnic, în mod diferențiat, timp de plimbare în incinta penitenciarului de minim o oră dacă situația climaterică permite. Pe baza recomandării medicului, directorul poate prelungi durata plimbării zilnice. Din documentele verificate a rezultat că deținutul a efectuat plimbarea zilnică conform programului aprobat la nivelul unității.

Un alt deținut a invocat condițiile de cazare și asistența medicală necorespunzătoare. În urma verificării documentelor puse la dispoziție a rezultat că deținutul nu a făcut vreo plângere la judecătorul de supraveghere în acest sens, nu a făcut cereri de mutare în altă cameră. Cu ocazia vizitei camerei de cazare a deținutului s-a constatat că aceasta asigură spațiul minim de cazare, era dotată cu mobilier, pereții nu prezentau urme de igrasie sau mușgai și nu existau insecte dăunătoare. În ceea ce privește asistența medicală, deținutul a beneficiat de tratament medicamentos și de investigații medicale de specialitate pentru afecțiunile pe care le are și s-a deplasat la cabinetul medical al penitenciarului conform programării existente în această unitate sau la cerere. Referitor la cererile de transfer formulate de deținut din documentele puse la

dispoziție a rezultat că, deși unitatea penitenciară a fost de acord cu transferul deținutului, Administrația Națională a Penitenciarelor nu a aprobat transferul la unitatea penitenciară solicitată de deținut deoarece aceasta nu mai avea spații de deținere disponibile sau pentru motivul că deținutul execută pedeapsa într-o unitate situată în apropierea localității de domiciliu.

O persoană privată de libertate a susținut că a fost agresată de agenții din grupa de intervenție a unității penitenciare. În urma verificărilor efectuate a rezultat că deținutul nu se supusese percheziției devenind agresiv și violent verbal, astfel că a fost necesară folosirea forței fizice. Ulterior, deținutul a fost prezentat la cabinetul medical pentru examinare medicală și la Serviciul Județean de Medicină Legală Giurgiu în vederea acordării/eliberării certificatului medico-legal. Urmare acestui incident, deținutului i s-a întocmit raport de incident, față de care a formulat plângere la judecătorul de supraveghere și contestație în instanță.

Un deținut a susținut că după efectuarea unei percheziții, a fost bătut de către agenții din grupa de intervenție a unității penitenciare, incident în urma căruia a solicitat asistență medicală care nu i-a fost acordată. Din verificarea registrelor puse la dispoziție a rezultat că nu a avut loc vreun asemenea incident. Totuși, din registrul medical a reieșit că în perioada menționată de deținut, acesta a fost prezentat la cabinetul medical unde s-a constatat că prezintă escoriații superficiale și echimoză intercostal stânga precum și tumefacții la obrazul drept. **În registrul medical, era menționată următoarea frază: “Afirmativ a fost bătut de grupa de intervenție”.** Deținutul nu a formulat cerere pentru a fi prezentat la Institutul de Medicină Legală și nici nu a solicitat să fie examinat în penitenciar, de un medic legist. Totodată, deținutul sesizase Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; plângerea fusese trimisă la Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu, dar din evidențele penitenciarului nu există vreo adresă de la Parchet, pentru deținut.

Un alt deținut, cazat în corpul de deținere B – secția E5 a invocat faptul că se teme pentru viața și sănătatea lui, deoarece au fost transferați în perioada august-septembrie 2015, deținuți infectați cu virusul HIV. Din verificarea documentelor puse la dispoziție a rezultat faptul că, în perioada menționată de deținut au fost transferați de la Penitenciarul Spital Jilava 17 deținuți infectați cu virusul HIV/SIDA. Acești deținuți au fost cazați în corpul de deținere C – secția E9 din unitatea penitenciară. Deoarece cei 17 deținuți fuseseră transferați din Penitenciarul Spital

Jilava, se poate considera că parametrii biologici se aflau în limite normale, ceea ce nu contraindică cazarea lor într-o colectivitate cu respectarea normelor igienico-sanitare adecvate.

O persoană privată de libertate a susținut că remunerația pentru munca prestată depusă este necorespunzătoare. Conform Regulamentului de ordine interioară al Penitenciarului Giurgiu, munca prestată de persoanele private de libertate este remunerată potrivit tarifelor de salarizare stabilite în ramura de activitate în care acestea sunt folosite. Din remunerația muncii deținutului, o cotă de 40% revine acestuia (din care poate folosi 75% pe perioada detenției, iar restul de 25% va fi încasat cu dobânda aferentă la punerea în libertate), iar cealaltă parte de 60% revine administrației penitenciarului constituind venituri proprii care se încasează, se contabilizează și se utilizează potrivit dispozițiilor legale privind finanțele publice. Munca în interesul locului de deținere (prepararea hranei, întreținerea instalațiilor, efectuarea curățeniei, munca în cadrul atelierelor de întreținere etc.) nu se remunerează.

O altă persoană privată de libertate a reclamat că se fac percheziții aproape în fiecare zi indiferent de oră. În urma verificării documentelor s-a constatat că perchezițiile s-au efectuat conform planificărilor lunare sau ori de câte ori a fost nevoie, în contextul momentelor operative, în urma obținerii de informații cu privire la posibile obiecte/substanțe interzise. Totodată, în urma achiziționării de detectoare de semnal GSM, s-au efectuat controale inopinate pentru descoperirea și confiscarea de telefoane mobile. De asemenea, au fost efectuate inclusiv de către organele judiciare, percheziții în camerele de deținere unde existau suspiciuni de comitere a unor infracțiuni.

Un deținut a susținut că nu a primit tratamentul prescris de medicii specialiști când a fost transferat la Penitenciarul Giurgiu de la altă unitate penitenciară. Din verificarea dosarului medical al deținutului a rezultat că dosarul conținea mai multe scrisori medicale (care cuprindeau examenele de laborator, investigațiile făcute și rezultatele acestora, consulturile interclinice, tratamentul efectuat și cel recomandat) din perioada custodierii în altă unitate penitenciară, anterioară transferului. Deținutul a sesizat judecătorul de supraveghere care a admis plângerea formulată de deținut și a obligat Penitenciarul Giurgiu la acordarea tratamentului medical conform prescripțiilor medicale, atât în privința medicamentelor prescrise, cât și a cantității acestora și a modului de administrare.

O persoană privată de libertate a reclamat faptul că deținuții nu mai sunt lăsați să desfășoare activități lucrative. În urma verificărilor efectuate, a rezultat că în raport de tipul regimului de executare, persoanele private de libertate au fost folosite la muncă ținându-se cont de calificarea, deprinderile și aptitudinile fiecăreia, de vârstă, starea de sănătate, regimul de executare precum și de programele destinate sprijinirii profesionale a acestora. Deținuții au fost folosiți la muncă în interiorul locului de deținere (punctul de lucru MONOPRIX – manipulare marfă la magazinul alimentară din incinta penitenciarului, punctul de lucru RILUG – activități de coasere manuală a pantofilor activități cu caracter gospodăresc), în folosul locului de deținere sau în exteriorul spațiului de deținere, în localitate sau localități apropiate la puncte de lucru cu care s-au stabilit contracte cu agenți economici juridici ori particulari, sau la loturile agricole din patrimoniul instituției ori folosite pentru instituție (două puncte de lucru ale firmei DIMAR – activități de taluzarea șanțurilor din două localități). Munca a fost organizată potrivit programului de lucru stabilit de directorul penitenciarului.

O altă persoană privată de libertate a recurs la forma de protest a cusutului buzelor deoarece a fost sancționată pentru că a vorbit la telefon. Din verificarea documentelor, a rezultat că deținutul a fost sancționat cu suspendarea dreptului de a primi și cumpăra bunuri pentru două luni, pentru deținere telefon mobil. Deținutul a recunoscut în scris că telefonul care a fost găsit în camera unde era cazat, îi aparținea.

Anterior incidentului, respectiv în perioada 2013-2015, persoana privată de libertate a avut mai multe acțiuni de autoagresiune prin coaserea buzelor (pentru diferite motive, spre exemplu: nemulțumirea față de medicul unității penitenciare care nu l-a trimis la spital și nu i-a dat tratamentul prescris de medicul specialist), fiind sancționată cu avertisment și de două ori cu suspendarea dreptului de a primi pachete și de a face cumpărături pentru o perioadă de o lună. Pentru toate cazurile menționate, judecătorul de supraveghere a respins ca neîntemeiate plângerile formulate de deținut împotriva Hotărârilor Comisiei de disciplină din cadrul Penitenciarului Giurgiu.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ
conducerii Penitenciarului Giurgiu
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. gestionarea supraaglomerării în cadrul penitenciarului, având în vedere că, la data efectuării vizitei erau custodiate 1321 de persoane private de libertate, erau instalate 1502 paturi iar capacitatea legală de cazare a unității penitenciare era de 1243 de locuri.
2. urgentarea renovării camerei E 9.53 în vederea eliminării igrasiei prezente pe pereți și tavan și repararea paravanului amplasat între cele două paturi suprapuse și wc-ul tip turcesc amplasat în cameră, în vederea asigurării intimității deținuților.
3. examinarea posibilității de montare a unei surse artificiale de iluminat în camerele E 9.53 și E 9.54 și nu pe holurile acestora, în vederea asigurării unei mai bune luminozități în camerele menționate.
4. dotarea cu mobilier a camerei E 9.53 pentru asigurarea depozitării corespunzătoare a bunurilor personale ale deținuților.
5. ocuparea funcțiilor vacante cu personal medical și dotarea corespunzătoare a cabinetului medical cu aparatură medicală, constând în achiziționarea unui pulsoximetru, unui electrocardiograf și unui ecograf, în vederea îmbunătățirii calității asistenței medicale.
6. angajarea de personal de specialitate în domeniul asistenței sociale care să asigure activitatea de evaluare, de formulare a recomandărilor în planul individualizat, pentru derularea programelor de asistență socială și de consiliere pe probleme sociale, conform prevederilor Ordinul ministrului justiției nr. 2199/C/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare și desfășurare a activităților educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială din penitenciare.
7. consemnarea în toate cazurile de agresiune de către medicul care efectuează examenul medical, în fișa medicală a persoanelor private de libertate a celor constatate și a

declarațiilor persoanelor condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune precum și sesizarea de îndată a procurorului, atunci când se impune.

8. acordarea tratamentului medical conform prescripțiilor din scrisoarea medicală, cu respectarea tipurilor de medicamente prescrise, a dozelor și a modului de administrare indicat.

Avizat: Magda Constanța Ștefănescu, Adjunct al Avocatului Poporului
Întocmit: Nicolae Voicu, consilier
București, 26 mai 2016

